07

Značajne bitke Armije Republike Bosne i Hercegovine

1992. – 1995.

ZNAK ARMIJE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

PRIREDIO ABDULAH DAUL

ZBIRKA O HISTORIJI BOSNE I HERCEGOVINE

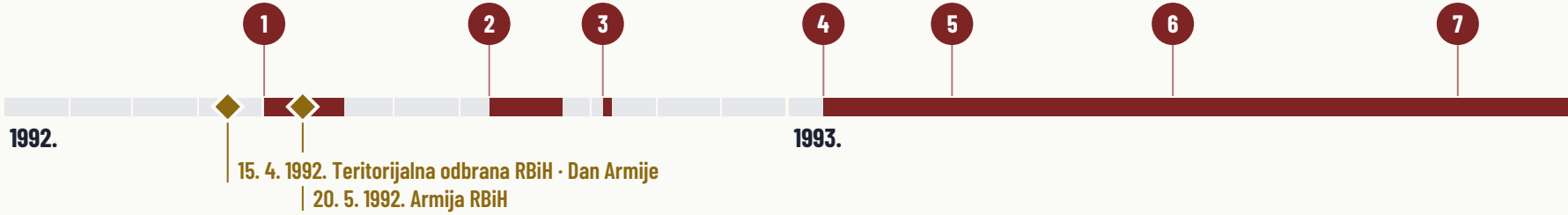

FORMIRANJE ARMIJE RBIH

15. 4. 1992.

Predsjedništvo RBiH formira jedinstvenu Teritorijalnu odbranu. Dan Armije RBiH.

20. 5. 1992.

Teritorijalna odbrana prerasta u Armiju Republike Bosne i Hercegovine.

Nastala je kao odgovor na agresiju, radi odbrane suvereniteta i teritorijalnog integriteta međunarodno priznate države, objedinjavanjem Teritorijalne odbrane, Patriotske lige, lokalnih jedinica i rezervnog sastava MUP-a. Narasla je na više od 200.000 pripadnika:

1. korpus	Sarajevo	**5.** korpus	Bihać
2. korpus	Tuzla	**6.** korpus	Konjic · 1993–94
3. korpus	Zenica	**7.** korpus	Travnik · od 1994.
4. korpus	Mostar	**28. i 81.** divizija	Srebrenica, Goražde

Poslije Dejtona Armija RBiH je zajedno s HVO-om transformisana u Vojsku Federacije BiH. Njenu tradiciju u Oružanim snagama BiH danas baštini 2. pješadijski (rendžerski) puk.

PARIZ · 9. 5. 1995.

ZASTAVA S LJILJANIMA NA PARADI U PARIZU

9. maj 1995. · 50. godišnjica pobjede nad fašizmom

Na vojnoj paradi u Parizu povodom 50. godišnjice pobjede nad fašizmom, uz predstavnike država antifašističke koalicije, učestvovala je i delegacija Armije RBiH. Zastavu sa ljiljanima ispred Trijumfalne kapije nosio je ratni komandant 41. mostarske brigade Semir Drljević Lovac – usred rata za opstanak Armija RBiH svrstana je u porodicu evropskih antifašističkih snaga.

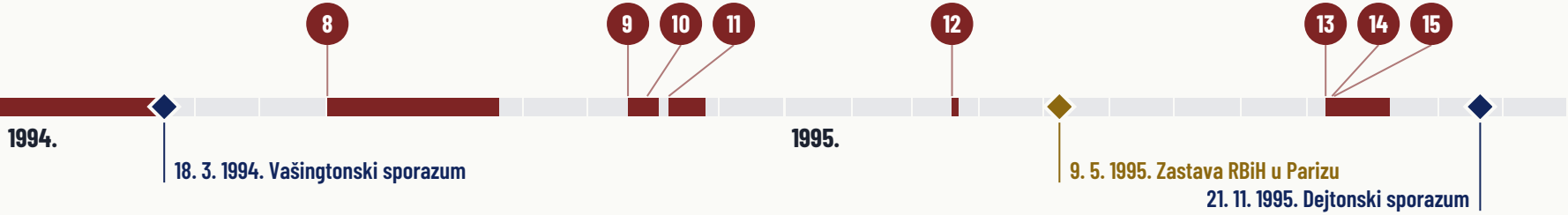

KARTA BITAKA

Brojevi odgovaraju poglavljima. Položaji su približni.

SADRŽAJ

1	Odbrana Sarajeva	1992.	4
2	Odbrana Goražde	1992.	4
3	Koridor kod Brčkog	1992.	4
4	Bitka za Gornji Vakuf	1993.	4
5	Bitka na Karušama	1993.	5
6	Deblokada istočnog Mostara	1993.	5
7	Operacija „Seminar“	1993.	5
8	Operacija „Tigar – Sloboda 94“	1994.	6
9	Bitka za Kupres	1994.	6
10	Dujmovska brda	1994.	6
11	Akcija „Majevica – Lisača ’94“	1994.	6
12	Paljenik – operacija „Domet-1“	1995.	7
13	Oslobađanje Vozuće i Ozrena	1995.	7
14	Operacija „Sana 95“	1995.	7
15	Oslobađanje Donjeg Vakufa	1995.	7

1 ODBRANA SARAJEVA

2. maj – 8. juni 1992. · Sarajevo

Odbrana Sarajeva najduža je operacija Armije RBiH – trajala je više od tri i po godine. Najžešće borbe vođene su na početku rata: 2. maja 1992. branioci su odbili napad JNA i paravojnih formacija koji je trebao presjeći grad na dva dijela. Isti plan osujećen je 16. maja u bici za Pofaliće, a 8. juna, u bici na Žuči, branioci su ovladali kotom Orlić na vrhu brda.

150 km² OSLOBOĐENO

2 ODBRANA GORAŽDA

Operacija „Krug" · august – 18. septembar 1992.

Najznačajnija bitka za odbranu Goražda bila je operacija „Krug", započeta sredinom augusta 1992. Izvele su je 1. i 31. drinska udarna brigada na dva ratišta – prema kotama Hranjen i Oštro te prema Petiboru, Trovrhu i Tvičjaku. Neprijatelju je nanesen težak poraz i oslobođeno je oko 150 km². Dan 18. septembra obilježava se kao Dan oslobođenja Goražda, iako je opsada enklave trajala do kraja rata.

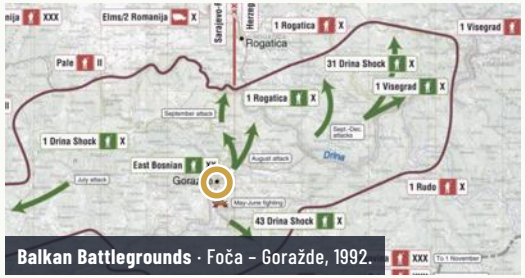

Balkan Battlegrounds · Foča – Goražde, 1992.

GODINA 1992.

Armija je nastajala usred rata, od jedinica Teritorijalne odbrane, Patriotske lige i dobrovoljaca, s malo teškog naoružanja. JNA i VRS do kraja godine zauzele su oko 70 % teritorije zemlje. Prve bitke vođene su za opstanak gradova i za puteve koji su ih povezivali.

3 KORIDOR KOD BRČKOG

Gorice, 7. – 11. oktobar 1992. · 2. korpus i HVO

Jedinice 2. korpusa – 108. brčanska brigada, Sprečanski bataljon i drugi – s dijelovima 108. brigade HVO-a izvele su 7. oktobra 1992. iznenadni proboj kod Gorica. Uveče 8. oktobra izbile su na komunikaciju Beograd – Banja Luka i presjekle srpski koridor u širini od oko dva kilometra, držeći položaje do 11. oktobra. U bitkama za Boderište, Bajiće, Dizdarušu, Suljagića sokak i Omerbegovaču ARBiH i HVO odbili su i žestoke napade 8. marta i 20. jula 1993., uništivši šest tenkova.

Balkan Battlegrounds · koridor Posavina, 1992.

4 BITKA ZA GORNJI VAKUF

18. januar 1993. – mart 1994. · 3. korpus

Kad je Armija RBiH odbila ultimatum o potčinjavanju, HVO je u zoru 18. januara 1993. napao Gornji Vakuf s pozicija u Prozoru i na Makljenu, sa snagama iz Tomislavgrada, Livna i drugih mjesta Hercegovine. Grad je gorio pod vatrom tenkova, artiljerije i raketa – cilj je bio spojiti hrvatske snage s Novim Travnikom i Vitezom. Odbrana je izdržala do Vašingtonskog sporazuma 1994., a Franjo Tuđman je 23. novembra 1993. priznao da je Gornji Vakuf bio politički i vojni „fijasko".

6 UNIŠTENIH TENKOVA

5 BITKA NA KARUŠAMA

„Groblje tenkova“ · 19. – 22. mart 1993. · Doboj Jug

Na području današnje općine Doboj Jug slomljena je velika oklopno-mehanizovana ofanziva VRS „Posljednja šansa“, koju je vodio pukovnik Slavko Lisica, smatran stručnjakom za tenkovsku borbu. Borci 203. motorizovane brigade „Doboj-Bosna“, uz pridružene jedinice Operativne grupe 7 – Jug, uništili su šest tenkova i tri transportera i odbranili slobodnu teritoriju Doboja. Bila je to jedna od većih i značajnijih pobjeda Armije RBiH.

6 DEBLOKADA ISTOČNOG MOSTARA

30. juni 1993. · 4. korpus

U 3 sata ujutro 30. juna 1993. jedinice 4. korpusa probile su blokadu istočnog dijela grada, okruženog od 9. maja snagama HVO-a i HV-a. Oslobođeni su Sjeverni logor, Vrapčići, veliki dio Raštana, Bijelo Polje te hidroelektrane Mostar i Salakovac, a jedinice iz grada spojile su se s bataljonom iz Drežnice. Akciju je planirao komandant korpusa Arif Pašalić sa saradnicima; njen simbol postao je Midhad Hujdur Hujka, koji je poginuo predvodeći borce. Opsada istočnog Mostara ipak je trajala sve do 1994.

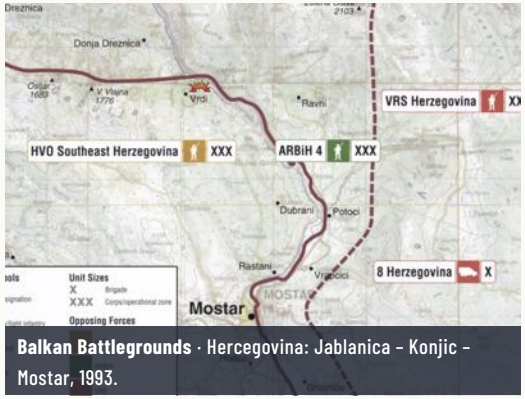

Balkan Battlegrounds · Hercegovina: Jablanica – Konjic – Mostar, 1993.

40+ DANA OFANZIVE

7 OPERACIJA „SEMINAR“

Teočak · 10. novembar – 24. decembar 1993. · 2. korpus

„Seminar“ je bio dio zimske ofanzive VRS „Drina 93“, najduže i najsloženije operacije VRS u ratu. Cilj je bio slomiti odbranu slobodne teočanske teritorije, zauzeti Teočak, Sapnu i branu na jezeru Sniježnica te ovladati komunikacijom Lopare – Zvornik. Prema predanju, naziv potiče od generala Ratka Mladića, koji je najavio da će to biti „samo seminarski rad“. Napad oko 6.000 vojnika trajao je više od 40 dana i doživio potpuni krah: oko 4.000 branilaca – 1. teočanska brigada „Hajrudin Mešić“ (kasnije 255. slavna brdska), 206. brdska i druge jedinice – zadržalo je sve položaje. Teočak je opravdao ime „neosvojive tvrđave“ i „bedema Bosne“.

Balkan Battlegrounds · Sapna – Teočak, 1993.

GODINA 1993.

Od proljeća 1993. Armija RBiH vodila je rat na dva fronta, protiv VRS-a i protiv HVO-a, sve do Vašingtonskog sporazuma u martu 1994. Istovremeno je prerastala iz teritorijalnih jedinica u vojsku s korpusima i manevarskim brigadama.

81 DAN OPERACIJE

8 OPERACIJA „TIGAR – SLOBODA 94“

2. juni – 21. august 1994. · 5. korpus

Peti korpus izveo je operaciju protiv snaga tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna Fikreta Abdića, koje su podržavale Vojska Republike Srpske i Vojska Republike Srpske Krajine. Ključna je bila maštovita varka: komandant Hamdija Abdić Tigar predstavio se kao izdajnik spreman na saradnju s Fikretom Abdićem, pa je Peti korpus zarobio njegove izaslanike i zaplijenio velike količine oružja i municije. Operacija je okončana 21. augusta 1994. oslobađanjem Velike Kladuše.

9 BITKA ZA KUPRES

20. oktobar – 3. novembar 1994. · 7. korpus i HVO

Jedinice 7. korpusa pod komandom Mehmeda Alagića napale su 20. oktobra 1994. snage 2. krajiškog korpusa VRS na Kupreškoj visoravni. Od 1. novembra napadu se priključio HVO operacijom „Cincar“, a 3. novembra HVO je ušao u Kupres. Bila je to prva zajednička akcija Armije RBiH i HVO-a nakon Vašingtonskog sporazuma – prvi konkretni rezultat obnovljenog savezništva.

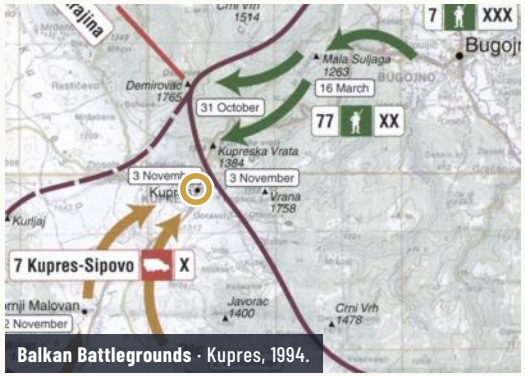

5 TENKOVA T-55, BEZ POGINULIH

10 DUJMOVSKA BRDA

„Bitka za tenkove“ · 29. oktobar 1994. · 1. korpus

U jeku borbi na Bjelašnici i Treskavici manevarski bataljon 2. viteške brigade, ojačan vodovima 9. brdske brigade, izveo je u 6 sati ujutro iznenadan i silovit udar u rejonu Dujmovskih brda. Iznenađene posade 2. sarajevske brigade VRS u panici su napustile položaje i ispravnu tehniku. Zaplijenjeno je pet tenkova T-55, četiri oklopna transportera, sedam kamiona, topovi i velike količine municije – najveći ratni plijen Armije RBiH, osvojen bez ijednog poginulog borca.

61 ZAROBLJENI VOJNIK VRS

11 AKCIJA „MAJEVICA – LISAČA ’94“

novembar 1994. · 2. korpus

U velikom naletu Armije RBiH na Majevici u potpunom okruženju na Lisači našlo se oko 75 pripadnika VRS. Nakon 17 dana i bezuspješnih pokušaja deblokade – VRS ih je pokušavala snabdijevati i helikopterom – 25. novembra 1994., na Dan državnosti BiH, Armiji RBiH predao se 61 vojnik VRS-a. Bila je to jedna od značajnijih pobjeda na tom dijelu ratišta.

VAŠINGTONSKI SPORAZUM · 18. MART 1994.

Sporazumom potpisanim u Washingtonu okončan je sukob Armije RBiH i HVO-a i osnovana Federacija Bosne i Hercegovine. Armija RBiH mogla je otada snage usmjeriti protiv VRS-a.

12 PALJENIK – OPERACIJA „DOMET-1“

20. – 23. mart 1995. · 7. korpus · Vlašić, 1.933 m

Borci 7. korpusa pod komandom generala Mehmeda Alagića, uz Gardijsku brigadu Generalštaba, oslobodili su u operaciji „Domet-1“ najviši vrh Vlašića – radio-relejno čvorište na Paljeniku (1.933 m). Bila je to jedna od najpoznatijih i najznačajnijih pobjeda Armije RBiH.

Alagić je dugo pripremao napad: kopale su se zemunice, sjekli balvani, a onda se morao čekati snijeg. Pripreme su vršene na visinama preko 1.500 metara, u snježnim olujama, a motiv boraca rastao je iz dana u dan. Napad je počeo 20. marta 1995. u ranim jutarnjim satima – usred jake oluje, ali tačno u planirano vrijeme.

Oslobođeno je oko 100 km², a Armija RBiH preuzela je stratešku inicijativu. Pobjeda na Vlašiću vratila je bosanskom čovjeku i borcu pobjednički mentalitet i nadu da je sloboda nadohvat ruke.

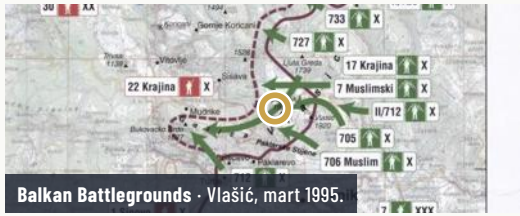

13 OSLOBAĐANJE VOZUĆE I OZRENA

operacija „Uragan“ · 10. – 11. septembar 1995. · 2. i 3. korpus

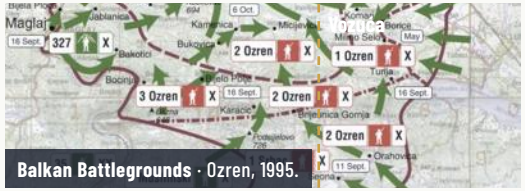

Jedna od najvećih vojnih pobjeda na sjeveroistoku Bosne. Cilj je bio spojiti 2. i 3. korpus Armije RBiH i otvoriti put prema Doboju i sjeveru. Borbe za ovaj kraj vođene su od kraja maja 1995., a odlučujući udarac zadat je 10. septembra operacijom „Uragan“: linije VRS su se raspale, Vozuća je oslobođena, a s njom i veliki prostor Ozrena.

1.10 502. BRIGADA ULAZI U BOSANSKI PETROVAC

14 OPERACIJA „SANA 95“

13. septembar – 10. oktobar 1995. · 5. korpus

Jedna od najopsežnijih operacija Armije RBiH, pod komandom Atifa Dudakovića, počela je 13. septembra 1995. tačno u 6 sati. Već u 6.30 linija VRS probijena je na više mjesta, a iza ponoći, u 1.10, 502. viteška brdska brigada ušla je u Bosanski Petrovac. Slijedili su Kulen Vakuf, Ključ – u koji su ušle 501. i 510. oslobodilačka brigada – Bosanska Krupa (17. septembra) i Sanski Most (10. oktobra 1995.). Zaplijenjene su velike količine oružja i artiljerije.

15 OSLOBAĐANJE DONJEG VAKUFA

14. septembar 1995. · 7. korpus

Komandant 7. korpusa izdao je 5. augusta 1995. naredbu za oslobađanje Donjeg Vakufa pod šifrom „Domet 3-95“. Opći napad pokrenut je 10. septembra, a grad je oslobođen 14. septembra 1995.

Dokumenti o Bosni

ZBIRKA O HISTORIJI BOSNE I HERCEGOVINE

01 Važniji datumi i događaji

02 Grbovi i zastave Bosne i Hercegovine

03 O bosanskom jeziku

04 Bosansko kraljevstvo

05 ZAVNOBiH i 25. novembar 1943.

06 Referendum o nezavisnosti

07 **Značajne bitke Armije Republike Bosne i Hercegovine** · OVA SVESKA

08 Opsada Sarajeva

09 Genocid u Srebrenici

Izvori, karte i ispravke:
dokumentiobosni.com/07

Dokumenti o Bosni · Sveska 07
Značajne bitke Armije Republike Bosne i Hercegovine
Priredio Abdulah Daul · Sarajevo, 2026.

Karte: Balkan Battlegrounds, CIA / Library of Congress, javno dobro.